

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/12322
7/12323

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 933
Konu : Soru Önergeleri

04.02/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 08.02.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-19543 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE'ye ait 7/12321, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN'e ait 7/12322, 7/12323, Yozgat Milletvekili Mehmet EKİCİ'ye ait 7/12324, Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN'a ait 7/12325 ve Adana Milletvekili Yılmaz TANKUT'a ait 7/12326 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1. Görüş 7/12321 (2 sayfa)
2. Görüş 7/12322, 12323 (4 sayfa)
3. Görüş 7/12324 (2 sayfa)
4. Görüş 7/12325 (1 sayfa)
5. Görüş 7/12326 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Süleyman Turan ÇİRKİN

Hatay Milletvekili

Esas No

:7/12323

19.10.2009 tarih ve 7/10631 sayılı soru önergeme 17.12.2009 tarihinde verdiğiniz cevabın bazı sorularımın karşılığını içermemesi nedeniyle, aşağıdaki sorularıma ayrıntılı cevap verilmesini arz ederim.

Sorularıma verdiğiniz cevapta, Ocak 2009 ile Ekim 2009 tarihleri arasında, üretici ve tüketici kırmızı et fiyatlarının sürekli bir artış gösterdiği görülmekle beraber, piyasada bu artış Ocak 2010 tarihinde de devam etmiştir.

Sorular:

SORU 1) 7/10631 sayılı soru önergemde cevap vermediğiniz kırmızı et fiyatlarındaki bu düzenli artışı neden nedir?

CEVAP 1) Bakanlığımızca piyasa koşulları dikkatle takip edilmektedir. Üreticimizin ve tüketicimizin mağdur edilmemesi açısından gerekli tüm önlemler Bakanlığımızca alınmaktadır. Ülkemizde hâlihazırda yeterli besi hayvanı mevcut olup, besi materyali konusunda bir sıkıntı bulunmamaktadır.

SORU 2) 7/10631 sayılı soru önergeme verdiğiniz cevapta "TÜİK rakamlarına göre büyükbaş hayvan sayılarında geçmiş yıllara göre azalma değil, artış vardır" ifadesi bulunmaktadır. Bununla birlikte TÜİK'in hayvancılık ile ilgili rakam özetlerinde "Büyükbaş hayvan sayısı 2008 yılında bir önceki yıla göre %1,58 azalış göstermiştir. Küçükbaş hayvan sayısı 2008 yılında bir önceki yıla göre % 6.87 oranında azalış göstermiştir" ifadesi yer almıştır. TÜİK'in mi, Bakanlığınızın verdiği cevaplar mı doğrudur?

CEVAP 2) Bakanlığımızca 7/10631 esas numaralı soru önergesi ile ilgili olarak 2002 yılı ile 2008 yılı karşılaştırılmış ve artış olduğu belirtilmiştir. TÜİK verileri incelendiğinde de aynı verilere ulaşılabilmektedir.

Ayrıca; 2007-2008 yıllarında büyükbaş hayvan sayısında özellikle sürü yenileme çalışmaları nedeniyle %1.58 oranında düşüş gözükmeyle birlikte aynı dönemde kültür ırkı sığır sayısı ise %7.86 oranında artmıştır. Bu artışı, Bakanlığımızın yürüttüğü ıslah ve destekleme uygulamaları sağlamıştır.

SORU 3) Bakanlığınızın cevapları doğru ise, kırmızı et fiyatları neden düzenli ve sürekli artış göstermektedir? Üretici hayvanları kesmek yerine, yüksek yem fiyatlarına rağmen beslemeyi, hayvanların eceliyle ölmesini mi beklemektedir?

SORU 4) Yine 1. soruya verilen cevapta, et üretiminde verimliliğin 2002 yılından 2008 yılına gelindiğinde hayvan başına 31 kilo artış gösterdiği görülmektedir. Yine hayvan başında bu kadar verim artışı varken, et fiyatları neden yükselmektedir? Et fiyatını yükselten spekülâtörler mi bulunmaktadır?

SORU 5) TÜİK'in 14 Mayıs 2009 tarihli haber bülteninde, "2008 yılında kırmızı et üretimi 2007 yılına göre toplamda % 16,18 oranında azalarak 482.458 ton olmuştur. Bu yıl içerisinde sığır etinde % 14,20, koyun etinde % 17,69, keçi etinde % 43.02 ve manda etinde % 32.90 azalış olurken, deve etinde % 27.27'lik bir artış meydana gelmiştir" ifadesi yer almaktadır. 2008 yılında kırmızı et üretimi 2007 yılına göre neden yüzde 16.12 oranında azalma göstermiştir?

CEVAP 3-4-5) Et fiyatları ihracata bağlı olarak artış göstermiştir. Bununla birlikte yapılan ıslah çalışmaları neticesinde birim hayvan başına göz ardı edilemeyecek kadar verim artışları olmuştur. Bakanlığımızca geçici olarak yaşanan bu sıkıntıların aşılabilmesi amacıyla;

a) Doğu Anadolu Projesi kapsamındaki illerde kombine veya etçi ırklarla damızlık işletmesi kuranlara inşaat konusunda % 30, makine ve gebe düve alımında ise % 40 oranında hibe desteği verilmesi Bakanlar Kurulu'nun 2010/34 sayılı Kararı ile hükme bağlanmıştır.

b) Bakanlar Kurulu'nun 2010/6 sayılı Kararı ile büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapanlara, Ziraat Bankası ve Tarım kredi Kooperatifleri aracılığı ile % 50 indirimli faizle 7 yıl vadeli yatırım, 2 yıl vadeli işletme kredisi kullanılmaktadır.

SORU 6) Cevabınızdan, koyun ve keçi sayılarının, 2008 yılında 2002 yılına göre azaldığı görülmektedir. Bununla birlikte 7/10631 sayılı soru önerge'nin 9. ve 10. sorularına birlikte verdiğiniz cevapta da Bakanlığımızca uygulanan hayvancılık desteklemeleri kapsamında damızlık koyun ve keçi yetiştiricileri birliğine üye olan yetiştiricilere ve süt üreticilerine verdiğiniz destekten, ayrıca 25 ilde koç ve teke dağıtımı yapıldığından bahsetmektesiniz.

Bu doğrultuda, küçükbaş hayvancılık yapan üreticiye bu kadar destek vermenize 25 ilde koç ve teke dağıtımına rağmen, yıllar içinde küçükbaş hayvan üretiminin düşmesinin sebebi nedir? Desteklemeler mi yetersiz kalmıştır? Üretici hayvancılık yerine yeni yatırımları mı tercih etmiştir?

SORU 7) 25 ilde dağıtılan koç ve teke sayısı ne kadardır? İl bazında dağılım ne şekilde gerçekleşmiştir?

CEVAP 6-7) Koç ve teke dağıtımı 2009 yılında 25 ilde yapılmakta iken 2010 yılında uygulamaya 40 ilde devam edilecektir. Koç ve teke dağıtımında temel amaç hayvan sayısını arttırmak değil hayvan başına verimin artırılmasını sağlamaktır.

Diğer taraftan; mevcut küçükbaş hayvanların ilk defa kayıt altına alınmasını sağlamak amacıyla 2009 yılında "Damızlık Koyun- Keçi Kayıt Sistemi" kurulmuş ve bu sisteme kayıt edilen küçükbaş hayvanlara destekleme ödemesi yapılmıştır. Uygulamaya 2010 yılında da devam edilecektir. Yeni başlayan bu uygulamanın olumlu sonuçları önümüzdeki yıllarda daha net olarak görülecektir.

Kırsal kesimde yetiştiricilik yapanlara istihdam yaratmak ve yetiştiricinin elinde bulunan koyun ve keçilerde kan değişimini sağlamak amacıyla; 2009 yılında 25 ilde koç ve saanen tekesi dağıtımı yapılmıştır. Söz konusu uygulama, 2010 yılında 40 ilde çıkartılarak devam ettirililmektedir.

Bu proje kapsamında il başına 60 adet olmak üzere toplam $60 \times 25 = 1500$ adet koç ve teke dağıtılmıştır. Bunun karşılığı olarak her ilde 30.000 TL. olmak üzere toplam 750.000 TL. ödeme yapılmıştır.

SORU 8) TÜİK'in, "Sağılan hayvanların oranı (%) ve süt veriminin (kg) değişimi" tablolarına bakıldığında, 2002 yılında kültür ırkı sığır sağılan oranı 45,7, süt verimi 2.900,9, melez sığır sağılan oranı 45,2, süt verimi 1.961,5, yerli sığır sağılan oranı 43,8, süt verimi 735,7 iken, bu rakamlar 2007 yılında sırasıyla kültür ırkı sağılan oranı 39,4, verim 3.885,8, melez sığır için sağılan oranı 38, verim 2.712,9, yerli sığır için sağılan oranı 37,6, süt verimi 1.316,2 şeklinde gösterilmiştir.

Bu durumda, sağılan hayvan oranı seneler itibariyle bütün hayvan ırklarında düşerken süt veriminin bu denli yükselmesinin nedeni nedir? İstatistikî bir hata mıdır? Yoksa. 2002 yılında başlatılan çalışmaların hayvanların sağıma gelebilmesi için gereken süresini tamamladığı 2003, 2004 ve 2005 senelerinde sonucunu vermesi nedeniyle midir?

SORU 9) Yine TÜİK'in "Sağılan hayvanların oranı (%) ve süt veriminin (kg) değişimi" tablolarında kıl keçi ve koyun sayılarında sağılan oranında önemli bir düşüş yaşanmasına rağmen, süt üretiminin neredeyse iki kat artmasının sebebi nedir? İstatistikî hata mıdır? Hayvanların sayısı azalmasına rağmen, birkaç senede daha çok süt verebilecek hale gelmesi nasıl açıklanmaktadır?

CEVAP 8-9) Türkiye İstatistik Kurumu tarafından; sağılan hayvan sayısı ve bu hayvanlardan

elde edilen süt miktarlarının hesaplanmasında, 2002 yılına kadar 1984 yılında yapılmış olan genel hayvan sayımı sonuçlarından elde edilen sağılma oranı ve süt verim katsayıları kullanılmaktadır. 2001 yılında yapılan Genel Tarım Sayımında bu katsayıları güncellemek için de bilgiler toplanmıştır. 2001 yılı Genel Tarım Sayımı sonuçlarından elde edilen geçici sağılma oranları ve süt verim katsayıları 2003 yılında hesaplamalarda kullanılmıştır. 2004 yılından itibaren 2001 Genel Tarım Sayımı kesinleşmiş sağılma oranları ve süt verim katsayıları hesaplamalarda kullanılmaya başlanmış ve halen bu katsayılar hesaplamalarda kullanılmaktadır.

Hayvan ıslahı; soykütüğü kayıtları, suni tohumlama ve embriyo transferi uygulamaları ile dl kontrolü (progeny testing) gibi konuları kapsayan geniş bir konu olup, Bakanlığımızca bu kapsamda yürütülen çalışmalarla, kültür ırkı sığır sayısında % 7.86 oranında artış sağlanmıştır. Kültür ırkı hayvanların süt verimleri, yerli ırk hayvanlara oranla daha yüksek olduğundan hayvan başına süt veriminde artış sağlanmıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca yürütülen hayvancılık desteklemeleri kapsamında 2005 yılından itibaren üretilen küçükbaş hayvan sütüne, gıda sicili ve çalışma izni bulunan süt işleme tesislerine satılması şartıyla destekleme ödemesi yapılmaktadır. Bu uygulamayla üretilen sütün kayıt altına alınması sağlanmıştır.